

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 01.04.1993, sp. zn. 5 Co 468/93, ECLI:CZ:KSCB:1993:5.CO.468.1993.1

Číslo: 18/1994

Právní věta: Orgánem místní správy ve smyslu ustanovení § 27 odst.3 o.z. není obecní úřad (městský úřad), ale je jím obec (město) jako právnická osoba.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 01.04.1993

Spisová značka: 5 Co 468/93

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Opatrovník, Osoby právnické

Předpisy: 40/1964 Sb. § 27 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením Okresního soudu ve Strakonicih byl Městský úřad ve V. ustanoven opatrovníkem A. K., která byla omezena ve způsobilosti k právním úkonům pravomocným rozsudkem soudu tak, že není oprávněna činit právní úkony v pracovně právních vztazích a právní úkony týkající se jejího majetku, jehož hodnota přesahuje částku 5000 Kč. Dřívější opatrovník uvedené A. K. zemřel a nebyla shledána žádná fyzická osoba, která by mohla a byla ochotna opatrovníckou funkci vůči uvedené osobě vykonávat. Proto s odkazem na ustanovení § 27 odst. 3 o. z. soud ustanovil opatrovníkem A. K. Městský úřad ve V.

Proti tomuto usnesení se Městský úřad ve V. odvolal. Namítal, že A. K. nemá k městskému úřadu důvěru, což bylo již v průběhu řízení soudu sděleno. Dále uváděl, že Městský úřad ve V. zřejmě ani není orgánem místní správy, jaký má na zřeteli ustanovení § 27 odst. 3 o. z. v návaznosti na ustanovení § 58 a násl: zákona č. 410/1992 Sb., o obcích. Poukazoval na možnost úvahy o tom, že by zmíněným orgánem státní správy pro výkon funkce opatrovníka zletilé osoby mohl být třeba některý orgán Okresního úřadu v S., a to analogicky jako je tomu u nezletilců.

Krajský soud v Českých Budějovicích svým usnesením zrušil uvedené usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Ustanovení § 27 odst. 3 o. z. je ustanovení hmotněprávní. Po procesní stránce jde tu o opatrovnícké

řízení podle ustanovení § 192 o. s. ř. Podle tohoto ustanovení je předseda senátu povinen postarat se o to, aby byl ustanoven opatrovník osobám, kterého podle zákona musí mít. V usnesení, kterým soud ustanovuje opatrovníka, uvede i rozsah opatrovnických práv a povinností.

Tomuto procesnímu ustanovení soud prvního stupně nedostál, protože ustanovenému opatrovníkovi nevymezil rozsah jeho práv a povinností.

Odvolateli je však nutno přisvědčit v námitce, že Městský úřad ve V. není tím orgánem místní správy, který má na zřeteli ustanovení § 27 odst. 3 o. z., a to právě v souvislosti s příslušnými ustanoveními zákona č. 410/1992 Sb., o obcích, a v souvislosti s tím, že ustanovený opatrovník musí být fyzická nebo právnická osoba, která má způsobilost k právním úkonům. Pokud tedy opatrovníkem má být orgán místní správy, musí jít o právnickou osobu, jak tomu svědčí i v závorce uvedený § 18 odst. 1 o. z. za zněním § 27 odst. 3 o. z. V ustanovení § 18 odst. 1 o. z. se stanoví, že právnické osoby mají způsobilost mít práva a povinnosti. Podle ustanovení § 19 odst. 1 o. z. mají právnické osoby způsobilost nabývat práva a povinnosti a tato jejich způsobilost může být omezena jen zákonem.

Podle ustanovení § 4 zákona č. 410/1992 Sb. je právnickou osobou, vystupující v právních vztazích svým jménem, obec. Podle ustanovení § 13 téhož zákona obec spravuje své záležitosti samostatně (samostatná působnost). Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí jen zákony a obecně závaznými právními předpisy, vydanými ústředními orgány k jejich provedení. V ustanovení § 14 odst. 1 citovaného zákona je uvedena příkladmo činnost obce patřící do její samostatné působnosti.

Druhý okruh činnosti obce je přenesená působnost, což je státní správa v rozsahu stanoveném zvláštními zákony (§ 21 zákona č. 410/1992 Sb.).

Výkon opatrovnickví není výkonem státní správy. Ani ustanovení § 27 odst. 3 o. z. neuvádí nic o orgánu státní správy, ale uvádí orgán místní správy. Přitom z příkladného výčtu činností zahrnutých zákonem o obcích do samostatné působnosti obce vyplývá, že nelze vyloučit výkon tohoto opatrovnickví v rámci samostatné působnosti obce.

Pokud bylo v odvolání namítáno, že by v úvahu mohl přicházet některý z orgánů Okresního úřadu v S., nelze tuto námitku přijmout, protože okresní úřady jsou podle ustanovení zákona č. 403/1992 Sb. orgány státní správy.

Ze zákona č. 410/1992 Sb. plyne, že orgány obce jsou obecní zastupitelstvo, obecní rada, starosta a obecní úřad. Obecní (městský) úřad např. podle ustanovení § 58 odst. 3 písm. a) citovaného zákona plní v oblasti samostatné působnosti úkoly, které mu uložila obecní rada nebo obecní zastupitelstvo. I z tohoto vymezení jeho úkolů je zřejmé, že v oblasti samostatné působnosti obce je vykonavatelem vůle obce nebo jejích orgánů. Není právnickou osobou se samostatnou způsobilostí k právním úkonům.

Ze shora uvedeného tedy plyne, že Městský úřad ve V. není tím orgánem místní správy, který má na zřeteli ustanovení § 27 odst. 3 o. z. Takovým subjektem, který může být ustanoven opatrovníkem podle citovaného ustanovení, je pouze obec (město). Obec může samozřejmě podle ustanovení § 58 odst. 3 písm. a) zákona č. 410/1992 Sb. uložit prostřednictvím obecní rady či zastupitelstva obecnímu úřadu plnění úkolů v rámci své činnosti opatrovníka.

Z těchto důvodů bylo usnesení soudu prvního stupně podle ustanovení § 221 o. s. ř. zrušeno a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. V novém usnesení vymezí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby odpovídal rozsahu omezení způsobilosti k právním úkonům opatrovankyně A. K.